

dràtic senyor August Pi i Sunyer, Jaume Miravittles i Josep Tarradellas.

L'arribada a la capital mexicana fou el dia 29 de maig, a dos quarts de sis de la tarda, i malgrat els diversos aplaçaments per causes diverses i involuntàries, l'amic i Secretari General d'E. R. de C. i la seva distingida esposa foren rebuts per una munió de correligionaris i amics, que palesaren, amb la seva presència, l'adhesió i estimació el primer dirigent del nostre Partit.

Seria excessivament llarg i quasi impossible de fer una crònica detallada de les activitats polítiques del nostre Secretari General durant la seva estada a Mèxic; les resumirem, destacant aquelles que creiem més interessants.

El divendres dia 31 de maig, a les set de la vetlla, l'Orfeó Català oferí un vi d'honor com a tribut de benvinguda i homenatge a Josep Tarradellas, en la seva doble personalitat de Secretari General d'E. R. de C. i delegat del Molt Honorable President de Catalunya. Oferí l'acte el Secretari de l'Orfeó Català senyor Palazón, parlà seguidament el President d'E. R. de C., a Mèxic senyor Dalmau Costa que, entre altres encertats i emocionats conceptes, digué: "Sé que l'afecte que heu rebut per part de tots, us ha mostrat com és ferma i inquebrantable la nostra fidelitat a la Pàtria i, també, com l'amistat sap vèncer el temps i les distàncies i engrandir-se encara en les hores de dolor i de malastrugança". Acabà l'acte Josep Tarradellas agraint emocionat les nombroses demostracions de simpatia que havia trobat entre els catalans a Mèxic. Expressà l'alegria de retrobar a tants i tants vells i estimats amics, la joia de constatar que cap entusiasme no s'havia afeblit, i el goig de trobar, en terres tan llunyanes de la Pàtria, un Orfeó Català amb totes les característiques d'una autèntica llar catalana.

Aquest acte a l'Orfeó Català fou exponent d'una germanor i gentilesa perfectes, i ens plau de remerciar a la Junta de la casa dels catalans a Mèxic, l'atenció delicada i l'encert.

El dia 7 de juny, a la vetlla, i a la Sala Guimerà de l'Orfeó Català, tingué lloc l'Assemblea Informativa d'E. R. de C.,

Parlaren, també, en aquesta Assemblea, a la qual concourgueren la quasi totalitat dels Militants a Mèxic, el senyor Miquel Santaló i Antoni Escofet, i a suggerència reiterada del Secretari General, feren preguntes i propostes els senyors Frontera, Boix, Ferrer, Soler Arumi, Dot Manyà, Ferrers i Duran i a iniciativa d'Enric Canturri i per unanimitat, s'aprovà la següent resolució. "Ratificar la confiança al Consell Directiu i felicitar-lo per la coincidència de criteri en l'apareció de la situació política actual, així com en el pla d'actuació per l'esdevenidor; encaminar al Secretari General que trameti una cordial salutació als germans correligionaris de França; establir una real cooperació amb els compatriotes que lluiten a l'interior per tal d'alliberar Catalunya i instaurar-hi un règim republicà, liberal i democràtic, i reafirmar la fidelitat al Molt Honorable President de Catalunya, senyor Josep Irla".

El dia 8 de juny tingué lloc la celebració del tradicional àpat commemoratiu de la fundació del nostre partit. El XXI aniversari fou especialment destacat per estar entre nosaltres el Secretari General d'E. R. de C. al qual dedicarem la festa, que fou brillant en tots els aspectes i ben agrandosa per l'afectuosa germanor i cordialitat d'entre tots els assistents. Marius Calvet llegí un bon nombre d'adhesions, feren uns parlaments al·lusius a la data festejada i en honor de l'homenatjat, en Roc Boronat, per E. R. de C. a Mèxic, i Miquel Santaló pel Consell Directiu del Partit. Josep Tarradellas clogué la festa amb uns mots de remerciament per les delicades atencions rebudes i per la Pàtria mexicana que acollia fraternalment als perseguits per la injustícia.

Apligà novament als militants d'E. R. de C. en una reunió general per assabentar-los dels resultats de les seves converses i entrevistes i per fer un balanç de la seva visita. En aquesta reunió el senyor Manuel Galés, en nom de tots els militants a Mèxic, feu un discurs de comiat que per l'encert, l'abrandament i la bellesa dels conceptes fou entusiàsticament aplaudit.

Dos dies abans d'emprendre el retorn a Europa, al nostra Secretari General i la seva gentil esposa, foren complimentats per l'Orfeó Català. L'acte, consistent en un sopar, revestí una gran transcendència patriòtica car era dedicat a Josep Tarradellas

com a ex-Primer Conseller de la Generalitat; per la importància i diversitat dels concurrents constituí una verdadera manifestació d'afecte i d'unitat. Ramón Palazón oferí l'acte expressant-se amb mots d'abrandat patriotisme, el diputat aragonés senyor Mariano Joven parlà en nom de les organitzacions espanyoles amb l'entusiasme i bellesa que és característica d'aquest bon amic de Catalunya; Jaume Miravittles digué uns mots gentils per l'homenatjat, i Josep Tarradellas, emocionat, agrai tot les distincions i afalacs que, tan ell com la seva esposa, havien rebut durant tota la seva estada a Mèxic.

Sabem, per noves arribades posteriorment, després que Josep Tarradellas ja havia retornat a França, i especialment pel que va dir al nostre President senyor Dalmau Costa durant la seva recent estada a Europa, que el Secretari General del Partit s'impressionà fortament al constatar com és ferma i viva l'entitat d'E. R. de C., a Mèxic; sabem que si bé abans i molt especialment en el Ple de Montpeller ens elogià sincerament, ara ens posa com exemple de tenacitat, de conseqüència i d'encert. No podem negar que això ens plau, i ens plauria igualment que ell, i la seva distingida esposa, servessin, del seu viatge, el bon record d'amistat que en guardem nosaltres.

Si bé, com ja hem dit abans, el viatge que acabem de ressenyar fou l'aconteixement més destacat de la família nacionalista catalana d'esquerra a Mèxic durant l'any 1952, altres actes, fets i esdeveniments locals mereixen esment en aquesta Memòria.

Sempre ens hem sentit associats als actes i festes de l'Orfeó Català de Mèxic. Es per aquesta afinitat en l'ordre patriòtic que ens plau de felicitar a l'Orfeó Català per la vetllada en honor dels escriptors i poetes catalans residents a Mèxic que foren premiats en els Jocs Florals de 1951, entre els que s'hi comptava el nostre bon amic i correligionari senyor Felip Salvador Rosés. També ens plau de remarcar elogiosament l'èxit artístic i econòmic del concert anual de la Massa Coral, i les seves ben reeixides intervencions en les diades patriòtiques; al seu Mestre director J. M. Codó i a tots els cantaires, la nostra admiració per la prova inequívoca de catalanitat que representa l'esforç de mantenir, malgrat totes les dificultats i desinteressaments, la Massa Coral de l'Orfeó Català de Mèxic.

Igualment volem fer arribar el nostre regreïment i homenatge a l'Agrupació Catalana d'Art Dramàtic; l'any passat, aquest agrupament únicament ens oferí dues representacions teatrals: "La Tramuntana", de Rafael Folc, i "Adriana i l'amor" de Lluís Capdevila, ambdós autors, correligionaris i ben estimats amics nostres. No ens escua a nosaltres d'esbrinar, ni comentar els motius que han fet minvar les activitats de l'Agrupació Catalana d'Art Dramàtic, però sí que ens cal dir, perquè ho sentim, que ens planyem ben sincerament, i ens dol així mateix la llarga inactivitat de la primera actriu senyora Emma Alonso de Costa, puix que, com a directora i intèrpret, per les seves altes qualitats i entusiasme i conjuntament amb tots els altres integrants de l'Agrupació, ens havien ofert representacions que ens abellien unes hores i eren ben dignes del teatre d'un poble que, fins a l'exili, reivindica la seva personalitat nacional. Tant debò que l'Agrupació Catalana d'Art Dramàtic resolguí tot el que l'en priva de col·laborar, en la part que l'hi correspon, en la tasca de catalanitat que és deure de tots.

L'Orfeó Català organitzà l'acte commemoratiu de la proclamació de la segona República Catalana i conferí l'encàrrec de fer el discurs al nostre consoci senyor Antoni Ma. Sbert; per la commemoració de l'Onze de Setembre, també patrocinada per l'Orfeó Català, fou designat com a orador Antoni Dot i Arxer, i per la vetllada en honor i recordança del President Màrtir senyor Lluís Companys, la mateixa entitat invità, per a fer-hi el discurs al·lusiu, al membre de l'actual Consell Directiu d'E. R. de C. a Mèxic, senyor Joan Moles, però, per trobar-se lluny de la capital mexicana, Joan Moles es veié impossibilitat de complimentar la distinció, i, llavors, l'Orfeó Català designà a Roc Boronat per a substituir-lo.

Ens tenim d'acusar, altra vegada, i sense una justificació vàlida que excusi el nostre mancamment, de no haver realitzat l'acte commemoratiu adequat en la diada aniversari de la mort del qui fou exemple de patricis i President de la República Catalana i de la Generalitat de Catalunya, senyor Francesc Macià. Cal